

STOCKHOLMSKÄLLAN

Så fick Skanstull sitt namn

I dag tänker vi kanske mest på tunnelbanestationen när vi hör namnet Skanstull, men hur kom platsen att heta så? Här i närheten låg ett tegelbruk med namnet Grind på medeltiden. Det är det äldsta namn vi känner till för den här platsen.

När den så kallade "lilla tullen" infördes på alla "ätliga, slitliga och förnötliga varor", år 1622, anlades här ett tullhus, och platsen kallades sedan för Grinds Tull.

På 1640-talet befästes platsen som skydd mot danskarna som man befärade skulle anfälla från söder. Platsen kallades sedan Skanstull, de sista delarna av förskansningen fanns kvar in på 1940-talet.

Stockholms första vattenledningsverk togs i bruk 1861 och låg nere vid Årstaviken. Pumparna drevs med ånga och hade tillverkats av Bergsunds mekaniska verkstad. Förbrukningen var beräknad för

100 000 personer men bara en bråkdel så många var anslutna till ledningarna de första åren. Anläggningen stängdes 1923, då hade man i flera år uppmanat till kokning av vattnet som kom från Årstaviken, och gick under benämningen Årstapilsner. Söderborna började direkt bada i de övergivna bassängerna. På samma plats ligger Eriksdalsbadet än i dag.

I området kring Tullportsgatan, nuvarande Östgötagatan, låg många av stadens bryggerier. Där fanns bryggerier med namn som Bjurholm, Neumüller, Sifverts, Spaak & Co och Österman & Co. Där Åhléns nu ligger huserade Pilsnerbryggeriet och på Götgatan 100 låg Piehls Bryggeri. Ölen hade namn som Marsöl, Vegaöl, Münchenöl, Bittert Nürnberg, Pilsnerdricka och Franziskanerbier. På bryggerierna tillverkades också den populära svagdrickan, som såldes i stora kaggar och kost-

ade fem öre litern (år 1915). Först när Ringens köpcentrum och bostadsområde byggdes i slutet på 1970-talet revs de sista husen från bryggeriperioden.

Strax söder om Ringvägen ligger Eriksdalsområdet, det område som var det första större byggt i helt funktionalistisk stil med en stadsplan från 1929. Samma år öppnade Hammarbyleden, vilket gav sjöfarten en ny passage söder om Södermalm med sluss-

Skansen vid Skanstull. Tid: 15 maj 1907.

UPPHOV: LARSSONS ATELJÉ.

ning vid Skanstull. På det sättet befriades Slussen från större fartyg.

År 1906 uppläts ett stort område i Eriksdalslunden till Koloniområde. Anna Lindhagen var en av koloniträdgårdsföreningarnas första ordförande. I början utgick ganska stränga direktiv om hur "kolonisterna" skulle sköta sina täppor och om vad och hur man skulle odla. Nere vid Årstaviken finns numera fyra olika föreningar, och reglerna för vad man får ha och inte ha i sin täppa har mildrats.

Titta gärna på fler bilder från Skanstull, Eriksdal och Stockholms en gång så många bryggerier på www.stockholmskallan.se. I Stockholmskällan kan du också hitta många tusen andra fotografier, titta på gamla kartor och läsa om Stockholm vid förra sekelskiftet.

Maria von Schéele

Eriksdalsbadet 20 juli 1950.

UPPHOV: SVENSKA DAGBLADET. ERICSSON, VIMAR

Arbeterskor vid Piehls bryggeri. Tid: 1897.

UPPHOV: KLEMMING, FRANS GUSTAF (1859-1922).

LÄS MER OM DET GAMLA STOCKHOLM PÅ STOCKHOLMSKÄLLAN - WWW.STOCKHOLMSKALLAN.SE

Erik Olsson

ERIK OLSSON FASTIGHETSFÖRMEDLING AB

1:a Södermalm - Fantastiskt boende högst upp med kungsbalkong
1 495 000:-/budstart • 1 934:-/mån • Boarea: 35 m² • Byggår 1930 • Hiss • 5

I ett vackert 30-talshus på lugna Bjurholmsplan, ett stenkast från pulsen vid Nytorget, hittar du detta fantastiska boende. Här bor du högst upp med kungsbalkong och underbar utsikt.

BJURHOLMSPLAN 19 ÖPPET HUS SÖN 7/6 KL. 12.00-16.00 OMVISNING TIS 9/6 KL. 18.30-19.00

1:a Södermalm - Mysig etta invid Skinnarviksparken

1 090 000:-/budstart • 1 546:-/mån • Boarea: 30 m² • Byggår 1930 • Hiss • Tr. 0,5

Trevlig lägenhet med tyst, lugnt och insynsfritt läge mot grönskande innergård. Här bor man i genuina söderkvarter i en nätt atmosfär där ytorna har nyttjats till max. Perfekt läge på lugna Lundagatan.

LUNDAGATAN 36 B ÖPPET HUS SÖN 7/6 KL. 12.00-16.00 OMVISNING MÅN 8/6 KL. 17.30-18.00

1:a Södermalm - Perfekt planerad etta vid Södermalms puls

1 075 000:-/budstart • 1 578:-/mån • Boarea: 28 m² • Byggår 1967 • Hiss • Tr. 3

Ett stenkast från Södermalms puls finner du denna fridfulla och inbjudande etta. Ditt nya boende är lättmöblerade och förvaringsmöjligheterna ypperliga i såväl kök som i rummet. Läget är lugnt med närhet till Södermalms hela utbud.

KATARINA BANGATA 65 ÖPPET HUS SÖN 7/6 KL. 12.00-16.00 OMVISNING TIS 9/6 KL. 17.30-18.00

1:a Södermalm / Hornstull - Välplanerad med utsikt mot Långholmen

1 000 000:-/budstart • 1 970:-/mån • Boarea: 36 m² • Byggår 1930 • Hiss

Välkomna till denna välplanerade lägenhet med nyslipad fiskbensparkett samt nymålade väggar och tak. Spröjsade fönster i två väderstreck. Badrum med kakel och klinker. Gemensam takterass i huset med utsikt över Riddarfjärden.

HELENEBORGSGATAN 36 B, 1/2 TR ÖPPET HUS SÖN 7/6 KL. 12.00-16.00 OMVISNING MÅN 8/6 KL. 19.00-19.30

